

ICELANDIC A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
ISLANDAIS A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ISLANDÉS A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 21 May 2002 (afternoon)
Mardi 21 mai 2002 (après-midi)
Martes 21 de mayo de 2002 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Fjallið skriflega um annan af eftirfarandi textum:

1. (a)

Upphafningin mikla

Þetta ævintýri, sem hönd dauðans batt svo harkalega enda á eins og mörg önnur ævintýri, hófst í raun og veru fyrir rúmum fjórðungi aldar. Þá var það eitt kvöld í febrúarmánuði árið 1912, laust fyrir lágnættið, að ég var á leið heim til mín neðan úr bæ og gekk upp Skólavörðustíginn.

5   Þetta kvöld var eitt af hinum fáu augnablikum þeirra tíma, er dásemdir himinsins gátu hafði sálina yfir þau rök menningarinnar, að hún væri grafin niður í bæjarkríli úr svipljótum blikk-kössum, opnum sorprenum, forarblautum moldarstígum, sem tengdu saman hreinleika hjartnanna. Það blakti ekki hár á höfði. Loftið var magnað suðrænni mildi, tærheiður himinn, tungl í fyllingu.

10   Þennan vetur lagði ég mig allan eftir stjörnuvísindum og heimspeki, hafði teiknað heljarmikið kort af himinhvelfingunni og skrifað upp rökfræði Arnljóts Ólafssonar.

          Þegar ég kom upp á móts við húsið nr. 3 við Skólavörðustíginn, sem í þá daga var kennt við Árna leturgrafara, gerði ég lítið hlé á göngu minni, hallaði mér upp að feysknum símastaur og tók að virða fyrir mér festingu himinsins, er þetta kvöld 15   tindraði af þúsundum sólna, sem glitruðu með blæbrigðum allra lita.

          Ég hafði ekki lengi hvílt hugann við þetta leiftrandi geislaspil hinna hljóðu himinbúa, þegar ég varð eins og frá mér numinn af hrifningu, sem var sambland af máttugri upphafningu og skáldlegum veruleika. Ég fann meira að segja, að það var eitt hvað furðulegt í aðsigi einhvers staðar lengst niður í undirvitund minni. Það var 20   eins og allt væri að gliðna í sundur eða renna saman við einhverja óendanlega völduga, ólýsanlega milda einingu, sem eins og væri ekkert, en fæli þó í sér ívist allra hluta. Og áður en ég gat áttað mig, hvað úr þessu ætlaði að verða, brauzt fram á varir mér heilsteypt erindi af kvæði, sem ég fann, að yrði langt kvæði:

25   Nátt-tjöldin hrynja. Himininn rökkvar.
Húmskuggum sveipast foldarbrá.
Kvöldblærinn kyssir láð og lá.
Ljóða hrannir við bakkann dökkva.
En moldin - hún dottar í drifhvítum hjúpi
og dreymir um vor.
30   Það haustar, og sólin er sigin að djúpi.

Eftir nokkur átök tókst mér að rífa mig undan þessari skáldlegu martröð, hljóp sem byssubrenndur heim í herbergi mitt til þess að missa ekki andann, svipti af mér hverri spjör, skellti mér niður í rúmið, þreif pappír og blýant og lauk við kvæðið um nóttina.

35   Svona hátíðlega kom skáldlegi innblásturinn yfir unga menn á síðustu árum hinna rósömu tíma. Sá, sem ekki man þessa daga, - hann hefur aldrei fundið forsmekk hins eilífa.

Um morguninn hófust hreinskriftirnar, hvert uppkastið ritað eftir annað. Aðeins fyrsta erindið var óbreytanlegt. Rödd hins eilífa verður aldrei endurbætt í hreinskrift.

40 Næstu dagar fóru í að sýna nánustu kunningjum mínum þessa náðargjöf himinsins. Þeir lærðu kvæðið og sögðu, að ég væri mikið skáld.

45 Þessi atburður flaug eins og ljót kjaftasaga út um bæinn. Ungir menn, sem í þá daga stóðu í hverri gátt á gægjum eftir skáldum og spekingum, streymdu nú að úr öllum þeim áttum, er lágu að Skólavörðustíg 10, biðjandi um að fá að tala við eða rétt að sjá þennan upprennandi snilling, sem ekki væri aðeins skáld, heldur þar að auki mikill heimspekingur og undarlegur sérvitringur og lifði í þokkabót í svo rómantískri fátækt, að hann hefði einu sinni um kvöld í tunglsljósi verið kominn vestur í Selsvör til að fyrirfara sér út af skóleysi. En þá hefði honum orðið svo kalt, þegar hann kom á götugum sólunum niður í slepjuraka fjöruna, að hann gat ekki fyrirfarið sér.

Þórbergur Þórðarson, *Íslenskur aðall*, 1938.

- Hvers konar upplifun verður sögumaður fyrir?
- Hvernig andrúmsloft er skapað í textanum?
- Hvernig er litið á skáld í textanum?

1. (b)

Kopar

- Allt var mér gefið
augu vitund og líf
allt sem bar lit og form
og fingur til aðgreiningar
5 æðar í tré
og árshringir sólar
undnir á velfyllta snældu
- Líf var mér tvinnað úr þeli
tveggja árstíða: vetur og sumur
10 voru mér einleiknir strengir
ástriðna í brjósti mér
ymjandi af þrá
og undnir í hönk eins og reipi
mér djúpt undir rifjum
- 15 Gras spratt um gjörvalla jörð
og greri um heilt sumar
regnslægjur skáraðar vindum
og skornar við rót af haustfrostum
gulnuðu við augum mér
- 20 Tunglið fór einstigu nætur
með sveiflandi ljósker og flöktandi
hús og andlit
mitt grænt eins og veðraður kopar
kom mér í hug:
- 25 Líkneski af manni

Hannes Sigfússon, *Jarteikn*, 1966.

- Hvaða þýðingu hefur koparinn í ljóðinu?
- Hver er það sem talar í ljóðinu?
- Hvers konar myndmál er notað í ljóðinu?